

LÖNESTATISTIKEN 2007. Två trender i statistiken över 2007 års läkarlöner oroar Läkarförbundet. Skillnaderna mellan män och kvinnor ökar igen. I reala termer börjar också löneutvecklingen stanna av. För AT-läkare har den i princip gjort det.

TEXTER: MARIE NÄRLID

AT-läkarnas reallöner har stagnerat

AT-läkarnas löner har ökat med 2,3 procent under 2007. – Detta innebär i princip att reallönerna har stagnerat och är inte acceptabelt, säger Heidi Stensmyren, ordförande i Sylf. AT-läkarnas löner berör oss alla.

AT-läkarnas löner ökade med 2,3 procent under 2007, visar färskta beräkningar från Sveriges Läkarförbund. I praktiken innebär det att reallönerna har stagnerat för AT-läkarna. Konsumentprisindex steg med 2,2 procent 2006–2007.

– Det är oacceptabelt lågt, säger Heidi Stensmyren, ordförande i Sylf.

– **Den allmänna** löneutvecklingen under 2007 låg kring 3,3 procent, och de flesta grupper inom tjänstesektorn fick lönehöjningar i nivå med

detta. Som jämförelse fick sjuksköterskorna löneökningar på 4,3 procent under 2007.

Heidi Stensmyren påtalar att Sverige de senaste två åren haft en god ekonomisk konjunktur med goda förutsättningar för en sund löneutveckling inom landstingskommunal sektor.

– AT-läkarnas löner är kårens ingångslöner och berör oss alla. Därför är det alldeles galet när just denna grupp har en så dålig löneutveckling.

AT-läkarna har sedan 2004 haft möjlighet att förhandla sina löner individuellt så som övriga läkare.

Deras lönebildning kompliceras dock av att de inte har en lika öppen arbetsmarknad som övriga och att de därmed ofrånkomligt hamnar i en beroendeställning till arbetsgi-

Foto: Urban Orzolek

Heidi Stensmyren, ordförande i Sylf, är inte nöjd med löneutvecklingen.

varen.

– En välfungerande individuell lönesättningsmodell kräver att det finns två definierade parter som kan träffas och förhandla. AT-läkaren är inte svår att identifiera – men motparten har det visat sig

vara svårare med. Detta strukturella problem måste snarast få en lösning, då det varje år är hundratals läkare som inte får förhandla sin lön, säger Heidi Stensmyren.

Ytterligare ett bekymmer är att det är landstingen som be-

Sämre löneutveckling för kvinnorna

Fördelning per befattning

Löneökningen har för hela läkarkollektivet under det senaste året varit 2,7 procent. Specialistläkare ligger högst med 3,5 procent, följt av överläkare och verksamhetschef med 3,4 procent. För de senaste fem åren uppgick den totala löneökningen till 15 procent. Distriktsläkare och verksamhetschef hade den mest gynnsamma löneutvecklingen, med 17,5 respektive 17,2 procent. Under tioårsperioden 1997–2007 »toppar« distriktsläkare, följda av ST-läkarna, med en löneökning på 53,5 respektive 50,3 procent. Konsumentprisindex (KPI) har stigit med 2,2 procent mellan åren 2006 och 2007 samt med 6,5 procent 2002–2007, respektive 12,9 procent 1997–2007. Löne-

ökningarna ligger över inflationsnivån, men inte längre med lika stora tal.

Fördelning efter kön

Det senaste året har kvinnor haft en genomsnittlig löneökning på 2,7 procent och män 3,1 procent.

Vid en jämförelse av samtliga kvinnors och mäns snittlöner år 2007 är skillnaden 5 700 kr till männens fördel. Jämfört med året innan har skillnaden ökat med 400 kr. Löneskillnaden förklaras till stor del av rådande ålders- och befattningsstruktur.

Antalet chefer och överläkare är betydligt större bland männen och väger därmed upp lönen för samtliga män. Löneskillnaderna består dock vid en jämförelse befattningsvis. Den

– Det finns två linjer som vi ser tydligt i materialet. Det första är att löneskillnaderna mellan män och kvinnor börjar öka igen. Det andra är att löneutvecklingen i reala termer börjar stanna av, säger Conny Gustafsson, chefsförhandlare vid Sveriges läkarförbund, som kommenterar löneutvecklingen för landstingskommunalt anställda läkare 1997–2007.

största skillnaden, 2 059 kr, noteras för gruppen distriktsläkare. Skillnaden är marginellt lägre än under föregående år. För underläkarna uppgår skillnaden till cirka 400 kr.

Individuell löneökning

Den individuella löneökningen uppgår till 3,7 procent, jämfört med 2,7 procent för den kollektiva. Kvinnornas individuella löneutveckling är 3,8 procent och männens 3,6 procent. För chefs-

befattningarna, överläkare respektive distriktsläkare, kan konstateras en något högre individuell löneutveckling för kvinnor än för män.

Byte av befattning

För läkarkollektivet betyder byte av befattning 1–1,5 procent i årlig löneökning. Kvinnor får ett högre löneutfall än män vid befattningsbyte.

Källa: Sveriges läkarförbund

TABELL. Månadslön för landstingsanställda läkare, inklusive landstings- och personalägda bolag samt St Görans sjukhus, november 2007. Överläkare och distriktsläkare i de 10 antalsmässigt största specialiteterna.

	Kvinnor		Män	
	Antal	Medellön	Antal	Medellön
Specialistkompetens				
Allmänmedicin	1 504	56 186	1 629	58 042
Anestesi och intensivvård	194	56 599	509	58 235
Barn- och ungdomsmedicin	257	54 039	261	55 873
Internmedicin	215	55 511	431	57 433
Kirurgi	99	56 619	508	58 218
Medicinsk radiologi	145	57 757	371	59 266
Obstetrik och gynekologi	317	55 948	215	57 631
Ortopedi	43	55 392	423	58 709
Psykiatri	478	56 731	352	58 710
Ögonsjukdomar	190	55 278	148	56 340
Samtliga	5 102	55 936	7 542	57 885

TABELL. Löneutveckling 1997–2007 Kommunal sektor (novemberstatistiken). Fördelning per befattning och kön. Ökning anges i procent.

Befattning	Medellön 2007	Ökning 1997–2007	Ökning 2002–2007	Ökning 2006–2007
<i>Samtliga</i>				
Verksamhetschef	69 568	42,1	17,2	3,4
Annan chef	64 863	48,4	16,0	3,0
Överläkare	57 143	43,5	16,8	3,4
Distriktsläkare	56 977	53,5	17,5	2,8
Specialistläkare	47 725	45,5	16,2	3,5
Underläkare ST	36 005	50,3	14,3	2,6
Underläkare AT	26 102	47,7	14,5	2,3
Samtliga	49 578	46,7	15,0	2,7
<i>Kvinnor</i>				
Verksamhetschef	68 769	45,9	19,1	3,6
Annan chef	63 519	50,9	17,5	2,6
Överläkare	55 936	46,1	17,4	3,4
Distriktsläkare	55 936	53,0	17,9	2,9
Specialistläkare	47 390	48,5	16,4	3,4
Underläkare ST	35 841	49,4	14,1	2,8
Underläkare AT	25 964	47,2	14,7	2,3
Samtliga	46 596	49,0	15,4	2,7
<i>Män</i>				
Verksamhetschef	69 931	41,4	16,7	3,3
Annan chef	65 555	47,9	15,5	3,3
Överläkare	57 864	43,0	16,7	3,4
Distriktsläkare	57 955	54,3	17,3	2,7
Specialistläkare	48 090	44,1	16,2	3,6
Underläkare ST	36 251	51,5	14,7	2,5
Underläkare AT	26 353	48,9	14,5	2,4
Samtliga	52 275	47,6	15,7	3,1

➔ slutar om antalet AT-block.
– Trots att de har uppdraget att tillhandahålla tillräckligt med platser verkar de inte dimensionera rätt, vilket resulterar i att de själva reglerar tillgången på de tjänster som de ska avlöna landets läkare för att ta. Därmed har de ett effektivt sätt att kontrollera ingångslönerna för läkare med, säger Heidi Stensmyren. Nästa avtalsrörelse är 2010. Då är det dags att se

över lönebildningen för AT-läkare, säger hon.

– **Ett möjligt** scenario är att överge lägstalönen eftersom den verkar normera nedåt. Sylf kommer att lyfta denna fråga inom Läkarförbundets förhandlingsdelegation. Under avtalsperioden kommer vi i en gemensam arbetsgrupp med vår motpart att analysera den lokala lönebildningen för AT-läkare. ■

TABELL. Månadslön för landstingsanställda överläkare, inklusive landstings- och personalägda bolag samt St Görans sjukhus, november 2007.

Landsting /region	Antal	Medellön
Västmanland	215	59 855
Gävleborg	245	58 637
Örebro	320	58 522
Norrbottnen	192	58 098
Jönköping	289	57 909
Skåne	1 298	57 794
Jämtland	110	57 613
Kalmar	217	57 499
Kronoberg	162	57 163
Blekinge	160	57 092
Stockholm	2 126	57 074
Uppsala	452	57 071
Östergötland	434	57 014
Västernorrland	248	56 984
Dalarna	230	56 938
Halland	274	56 865
Västerbotten	388	56 749
Gotland	62	56 692
Södermanland	224	56 496
Vä Götaland	1 367	56 008
Värmland	237	55 086
Samtliga	9 250	57 143

Företagsläkare fick 5,1 procent

Privatanställda företagsläkare fick i fjol ett löneutfall på 5,1 procent. I gruppen ligger männens medellön 2 800 kronor över kvinnornas.

Sveriges läkarförbund har under hösten 2007/våren 2008 kartlagt lönerna bland medlemmarna i Företags- och skolläkarföreningen. Vinnare i löneutvecklingen är framför allt de privat anställda företagsläkarna, som har kunnat se en löneutveckling på 5,1 procent.

– Statistiken speglar sannolikt en begynnande brist på företagsläkarsidan, en utveckling som vi förmodligen kommer att få se även inom primärvården, säger Björn Klint, ombudsman på Sveriges läkarförbund.

Studien avser novemberlönerna 2007. Av totalt 735 per-

soner har 617 svarat på Läkarförbundets enkät. Av de privatanställda företagsläkarna arbetar 42 procent deltid. Lönen för deltidarbete läkare har omvandlats till heltid.

Fördelat efter arbetsgivare är medellönen högst för läkare anställda vid branschorganiserad företagshälsovård och inbyggd företagshälsovård. Där ligger medellönen på 69 100 respektive 69 000 kronor i månaden. De anställda vid Previa AB har lägst medellön bland privatanställda företagsläkare, 62 000 i månaden.

Skolläkare har under 2007 fått lönen uppräknad med cirka 3,3 procent.

I löneberäkningarna används endast de individer som har angivit lön samt även

angivit att de arbetar minst 16 timmar per vecka. Lönen för deltidarbete har omvandlats till heltid. ■

TABELL. Företags- och skolläkarnas månadslöner, november 2007. Antal inom parentes.

	Medellön
<i>Skolläkare</i>	
Män (21)	55 500
Kvinnor (64)	53 400
Totalt (127)	53 900
<i>Företagsläkare, privatanställda</i>	
Män (125)	65 300
Kvinnor (102)	62 500
Totalt (227)	64 000
<i>Företagsläkare, offentliganställda</i>	
Män	59 700
Kvinnor	58 300
Totalt (47)	58 900

Vårdförbundet varslar om strejk

Klockan 12.00 den 21 april går 3 500 barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor runt om i landet ut i strejk och övertidsblockad, om Vårdförbundet, Pacta och Sveriges Kommuner och Landsting då inte kommit överens.

Varslet berör nio landsting – Stockholm, Halland, Värmland, Västmanland, Östergötland, Region Skåne, Uppsala län, Västerbotten och Västra Götaland – tolv kommuner och fyra Pacta-företag. För detaljer se www.vardforbundet.se.

– Inte ansvarsfullt, tycker Ingela Gardner Sundström, ordförande i Sveriges Kommuner och Landstings förhandlingsdelegation, om att Vårdförbundet varslar om konflikt, och hävdar att allmänheten kommer att drabbas.

Vårdförbundets ordförande Anna-Karin Eklund skriver på förbundets webbplats:

»Om det skulle bli konflikt kommer vi givetvis att ta vårt samhällsansvar.«

Medianlönen för en sjuksköterska var 23 800 kronor i månaden år 2007. ■

Kampen för papperslösas vård fortsätter

Foto: Urban Orzolek

För papperslösas rätt till vård talade Thomas Flodin, ordförande i Läkarförbundets etik- och ansvarsråd, på Sergels torg lördagen den 5 april. Manifestationen arrangerades av IFMSA (International Federation for Medical Students' Associations). Liknande aktioner hölls på de fem övriga utbildningsorterna. I Göteborg talade Läkarförbundets ordförande Eva Nilsson Bågenholm. IFMSA har också startat ett upprop för de papperslösas rätt till vård som hittills samlat drygt 1 100 underskrifter från studenter och yrkesverksamma i vården, se www.vardforalla.se.